

Právo Evropské unie

10. Přednáška - Svoboda
usazování, volný pohyb služeb a
kapitálu

Svoboda usazování

- Druhou kategorií ekonomických činných osob (vedle pracovníků), na něž se vztahuje svoboda volného pohybu, jsou **živnostníci, podnikatelé a příslušníci tzv. svobodných povolání.**

Směrnice 2004/38

- Sekundární legislativu pro tuto oblast zahrnuje dnes směrnice č. 2004/38 týkající se obecně volného pohybu osob, která nahradila několik původních směrnic z 60. a 70. let.

Primární svoboda usazování

- Zahrnuje především přenesení sídla samostatně výdělečně činných osob, stejně jako zahájení samostatné činnosti osobou, dosud v hostitelském státě nesamostatně činnou.

Sekundární svoboda usazování

- Znamená, že dochází k novému, přeshraničnímu umístění částí podniku, aniž by se měnilo místo výkonu hlavní činnosti.
- K tomu může dojít založením právně samostatných jednotek (dceřiné společnosti), ale také zřízením právně nesamostatných poboček.

Věcná působnost

- Svoboda usazování zahrnuje všechny činnosti, které mají přímo nebo nepřímo něco společného se změnou sídla nebo založením pobočky.
- Zahrnuje volný pohyb osob a vztahuje se na všechny postupy a činnosti, které se dotýkají otevření, organizace a udržování podniku/pobočky.

Osobní působnost

- Nositeli sekundární a primární svobody usazování jsou fyzické osoby, státní příslušníci některého členského státu, ale i společnosti založené podle práva některého členského státu, jež mají své sídlo, svou ústřední správu nebo hlavní provozovnu uvnitř EU.

Omezení práva na usazování

- 1. vyloučení cizince z účasti na výkonu veřejné moci,
2. obecné důvody ohrožení veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti a ochrany zdraví

Volný pohyb služeb

- jsou zakázána omezení volného pohybu služeb uvnitř Unie pro státní příslušníky členských států, kteří jsou usazeni v jiném členském státě, než se nachází příjemce služeb.

Volný pohyb služeb

- Za služby se podle Smluv pokládají výkony poskytované zpravidla za úplatu, pokud nejsou upraveny ustanoveními o volném pohybu zboží, kapitálu a osob.
- Služby zahrnují zejména:
 - a) činnosti průmyslové povahy;
 - b) činnosti obchodní povahy;
 - c) řemeslné činnosti;
 - d) činnosti v oblasti svobodných povolání

Druhy služeb

- Rozlišuje se poskytování služby aktivní a pasivní.
- V prvním případě se přemísťuje do jiného členského státu poskytovatel služby (např. advokát).
- Ve druhém případě se přemísťuje příjemce služby za poskytovatelem (např. léčení pacienta v zahraničním zdravotnickém zařízení).

Druhy služeb

- Existuje i třetí varianta, při které oba účastníci zůstávají ve svých státech, ale přemísťuje se předmět služby (např. architektonické plány nebo počítačové programy).
- Pro všechny varianty však platí, že poskytovatel a příjemce služby jsou lokalizováni v různých členských státech.

Věcná působnost

- spadají všechny činnosti poskytovatele služby, které slouží přípravě přeshraničního plnění, tedy všechna opatření spojená s otevřením trhu, jako např. reklama, plnění smlouvy a vymáhání práva
- zahrnuje veškeré postupy, nutné, popř. související s poskytnutím služby: převedení celého personálu, materiálů.

Zákaz diskriminace

- Diskriminován nesmí být v rámci EU vzhledem k vlastním příslušníkům nejen zahraniční poskytovatel služby, ale ani její zahraniční příjemce.

Směrnice 96/71/ES

- Směrnice 96/71 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb.
- Zaměstnavatel může vyslat pouze své zaměstnance, a to za podmínek stanovených v této směrnici.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu

- **Odstraňuje bariéry pro obchodování se službami v EU tím, že**
- **zjednodušuje administrativní postupy pro poskytovatele služeb,**
- **posiluje práva spotřebitelů a podniků, kteří jsou příjemci služeb, a**
- **prohlubuje spolupráci mezi zeměmi EU.**

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu

- **Oblast působnosti** směrnice se dotýká široké škály služeb, kam spadají například:
 - maloobchodní a velkoobchodní činnost v oblasti zboží a služeb,
 - činnost většiny regulovaných povolání, jako jsou právní a daňoví poradci, architekti a inženýři,
 - služby ve stavebnictví,
 - služby poskytované podnikům, jako je údržba kanceláří, manažerské poradenství či pořádání různých akcí a událostí aj.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu

- Směrnice umožňuje **podnikům** usazovat se v jiných zemích EU, než je země jejich založení. Za tím účelem musí země EU podniknout různé kroky, například:
- zřizovat jednotná kontaktní místa pro **poskytování informací a podpory** ohledně administrativních postupů a zajistit, aby takové postupy mohly být splněny pomocí elektronických prostředků
- přezkoumat a **zjednodušit všechny své povolovací režimy** týkající se přístupu ke službám aj.

Rozlišení práva na usazování a práva na poskytování služeb

- Právo na usazování je právem fyzicky se usadit, založit firmu (nebo se účastnit na jejím založení) a vykonávat odpovídající činnost.
- Právo poskytovat služby je naproti tomu vykonáváno z původního státu, tedy beze změny pobytu (sídla) osoby službu poskytující, a to formou spíše jednorázových úkonů.

Rozlišení práva na usazování a práva na poskytování služeb

- režim pohybu služeb je pro poskytovatele výhodnější - nemusí se plně podřizovat právnímu řádu státu, v němž činnost vykonává, neboť v něm není usazen — je pouze „hostem“ plně podřízeným pravidlům státu, kde má své sídlo

Rozlišení práva na usazování a práva na poskytování služeb

- Je-li tato činnost trvalá, pak jde vlastně o stav obdobný usazení — systematická účast na ekonomických aktivitách v hostitelském státě.
- Tato trvalost (dlouhodobost nebo časová neomezenost) činnosti byla Soudním dvorem dlouho považována za znak režimu usazení, nikoli režimu poskytování služeb.

Zákaz diskriminace podle státní příslušnosti

- Zákaz diskriminace podle státní příslušnosti je velmi striktně prosazován a dodržován, i když v některých případech působí praktické potíže (např. velký příliv studentů vysokých škol ze zahraničí).

Volný pohyb kapitálu

- čtvrtá základní svobodou vnitřního trhu.
- v nejobecnější rovině lze volný pohyb kapitálu vymezit jako zákaz omezení přechodu hodnot mezi členskými státy, nejde-li o zboží nebo služby.

Volný pohyb kapitálu

- Volný pohyb kapitálu je diferencován na dvě složky: volný pohyb plateb a volný pohyb kapitálu v užším smyslu, tj. především kapitálu investičního.

Volný pohyb plateb

- O platby jde v případě plnění závazku, např. placení kupní ceny za dodané zboží.
- Pohyb plateb je tedy korelátem pohybu zboží a služeb.
- Platbou je rovněž plnění z pojistné smlouvy v případě vzniku škody (např. dopravní nehodou).

Volný pohyb kapitálu

- v užším smyslu se týká především investování, vkladů na účtech apod.
- tento aspekt pohybu kapitálu má návaznost na volný pohyb osob, zejména na právo usazování.
- zřízení pobočky nebo dceřiné společnosti v jiném členském státě vyžaduje investice nebo majetkovou účast.

Omezení volného pohybu kapitálu

- jsou zakázána všechna omezení pohybu kapitálu a plateb mezi členskými státy a mezi členskými státy a třetími zeměmi

Omezení volného pohybu kapitálu

není dotčeno právo členských států:

- a) uplatňovat příslušná ustanovení svých daňových předpisů, která rozlišují mezi daňovými poplatníky podle místa bydliště nebo podle místa, kde je jejich kapitál investován;

Omezení volného pohybu kapitálu

- b) učinit všechna nezbytná opatření, jež by zabránila porušování vnitrostátních právních předpisů, zejména v oblasti daňového práva a dohledu nad finančními institucemi, nebo stanovit postupy pro ohlašování pohybu kapitálu pro účely správní či statistické, nebo učinit opatření odůvodněná veřejným pořádkem či veřejnou bezpečností.

Omezení volného pohybu kapitálu

- Pokud pohyb kapitálu do či ze třetích zemí za výjimečných okolností způsobuje nebo hrozí způsobit vážné poruchy fungování hospodářské a měnové unie, může Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropskou centrální bankou na dobu nepřekračující šest měsíců přijmout ochranná opatření vůči třetím zemím, jsou-li taková opatření naprosto nezbytná.

Uznávání kvalifikace v zemích EU

- Rozdílné požadavky týkající se kvalifikace, resp. neuznávání kvalifikace získané v členském státě EU pro výkon povolání v jiném čl. státu jsou pochopitelně zásadní překážkou uskutečňování základních práv občanů EU (tj. volného pohybu osob a služeb v rámci EU), došlo v EU k úpravě tzv. profesního uznávání.
- Směrnice EP a Rady 2005/26/ES o uznávání odborných kvalifikací

Regulovaná povolání

- Systém uznávání kvalifikace se vztahuje pouze na výkon tzv. regulované činnosti, tj. odborné činnosti, jejíž výkon je podmíněn získáním určité kvalifikace.

Uznání odborných kvalifikací státních příslušníků členských států EU a dalších členů EHP v ČR

- Jsou-li povolání nebo činnosti, které zamýšlí státní příslušník členského státu EU a EHP vykonávat na území ČR, regulovány, musí požádat o uznání své odborné kvalifikace u příslušného uznávacího orgánu v ČR.

K žádosti o uznání odborné kvalifikace je nutné uvést následující údaje:

- identifikační a kontaktní údaje,
- údaje o regulované činnosti, kterou chce žadatel v ČR vykonávat,
- údaje o zamýšlené formě výkonu regulované činnosti (podnikatel, zaměstnanec),
- průkaz totožnosti a doklad osvědčující státní příslušnost,
- doklad o odborné kvalifikaci

Uznání odborných kvalifikací

- Uznávací orgán ČR je povinen o žádosti rozhodnout ve lhůtě do 60 dnů ode dne předložení úplné žádosti.
- Ve zvláště složitých případech rozhodne uznávací orgán ve lhůtě do 90 dnů.

Uznání odborných kvalifikací

- Na základě posouzení žádosti vydá uznávací orgán ČR rozhodnutí, kterým uzná odbornou kvalifikaci nebo
- požaduje od žadatele před uznáním odborné kvalifikace splnění kompenzačních opatření nebo
- zamítne žádost.
- Proti rozhodnutí uznávacího orgánu se lze odvolat.

ŽÁDOST o uznání

odborné kvalifikace) - odborné kvalifikace a jiné způsobilosti¹⁾

Název regulované činnosti:

.....
.....

Zamýšlená forma výkonu regulované činnosti:)

- jako zaměstnanec nebo v obdobném vztahu
- jako odpovědný zástupce držitele živnostenského oprávnění
- jako podnikatel ve formě živnosti
- jako jiná osoba samostatně výdělečně činná

Je činnost regulovaná ve Vašem státě původu/ve státě odkud přicházíte:

- ano
- ne

Údaje o žadateli:

Jméno:

Příjmení:

Pohlaví:¹⁾ muž - žena

Datum narození:

Stát a místo narození:

Státní příslušnost:

Adresa bydliště:

.....

Adresa pro doručování písemností:)

.....

.....

Telefon domů:

) Nehodící se škrtněte.

) Správný údaj označte v rámečku křížkem.

) Vyplnit jen v případě, že je odlišná od adresy bydliště.

• Mobilní telefon:
• Fax:
• Email:

• Osobní údaje o rodinném příslušníku žadatele:

• Rodinný vztah k žadateli:
• Jméno:
• Příjmení:
• Pohlaví:¹⁾ muž - žena
• Datum narození:
• Stát a místo narození:
• Státní příslušnost:

• Údaje o zplnomocněném zástupci žadatele:

• Jméno:
• Příjmení:
• Adresa:
• Telefon:
• Mobilní telefon:
• Fax:
• Email:

• Údaje o dokladu o odborné kvalifikaci (diplom, osvědčení nebo jiný doklad):

• Typ diplomu, osvědčení nebo jiného dokladu:²⁾
• Číslo dokladu o odborné kvalifikaci:
• Datum vydání dokladu o odborné kvalifikaci:
• Název, adresa a stát vzdělávacího zařízení:
•
•
• Doba trvání studia:.....měsíců¹⁾ – let¹⁾)

Údaje o odborné praxi – předchozí výkon povolání/předmětné činnosti žadatelem:²⁾

ne

ano

v závislém postavení:

na plný úvazek:

od.....do.....;celkem.....měsíců¹⁾ – let¹⁾

na částečný úvazek:

od.....do.....;celkem.....měsíců¹⁾ – let¹⁾

v nezávislém nebo vedoucím postavení:

od.....do.....;

celkem..... měsíců¹⁾ – let¹⁾

Název, adresa a stát zaměstnavatele:³⁾

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Doklady přiložené žadatelem k žádosti:²⁾

A. Doklady prokazující totožnost žadatele:

průkaz totožnosti

doklad osvědčující státní příslušnost

plná moc pro osobu zastupující žadatele⁵⁾

B. Doklady prokazující odbornou kvalifikaci:

diplom, osvědčení nebo jiný doklad

popis rozsahu a obsahu studia

doklad o odborné praxi

potvrzení uznávacího orgánu země původu o odborné kvalifikaci žadatele⁶⁾

) V případě více zaměstnavatelů uvést všechny.

) Doložit jen v případě, že je povolání regulováno ve státě původu.

- C. Doklady prokazující jinou způsobilost:
- bezúhonnost, *nebo*
- skutečnost, že na majetek uchazeče nebyl prohlášen konkurs, *nebo*
- skutečnost, že uchazeč vykonával činnost s péčí řádného hospodáře jako prokurista nebo jako statutární orgán nebo člen statutárního nebo jiného orgánu právnické osoby, na jejíž majetek byl prohlášen konkurs, *nebo*
- skutečnost, že uchazeč nebyl postížen za správní delikt nebo za disciplinární nebo kárné provinění (např. v souvislosti s výkonem předmětné činnosti), *nebo*
- zdravotní způsobilost uchazeče, *nebo*
- finanční způsobilost pro výkon regulované činnosti uchazeče, *nebo*
- pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem (při výkonu) předmětné činnosti

V dne

.....
podpis žadatele

Informace pro žadatele:

Průkaz totožnosti, doklad osvědčující státní příslušnost, doklad o odborné kvalifikaci a doklady o jiné způsobilosti se předkládají v originále nebo v kopii.

Doklad o odborné kvalifikaci a doklady o jiné způsobilosti musí být přeložen do českého jazyka (pokud v něm není vydán nebo pokud mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, nestanoví jinak).

Doklady o jiné způsobilosti, s výjimkou dokladu o finanční způsobilosti, nesmí být starší než 3 měsíce.

Uznání odborné kvalifikace podléhá zpoplatnění; správní poplatek za vydání rozhodnutí o uznání odborné kvalifikace činí dle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích 2.000,- Kč. Pokud jsou uznávacím orgánem profesní komory, je stanovena výše poplatku za uznání odborné kvalifikace předpisem této komory.